

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Promptvarii exequialis pars ...

Continens centurias II. dispositionum, quibus themata funebria sive
scripturae dicta varia ...

Bidembach, Felix

Francofurti, 1625

Thema XLIII.

[urn:nbn:de:bsz:31-130978](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130978)

ritus sancti (qui est in renatis) sequi, & fructus spiritus facere, de quibus Gal. 5. v. 22. atque mediante Spiritu sancti gratia in nouitate vitæ ambulare. Vidē de hac phrasi Roman 7. v. 6. & 8. v. 14. &c. Hæc erit nota perpetua eorum in quibus nihil damnationis.

DISCIMVS. I. Non impossibile esse homini Christiano, renato, mediante Spiritu sancti gratia, sic viuere, vt nihil damnationis metuere debeat.

Non enim requiritur, vt exuamus carnem, quod est in hac vita impossibile, sed tantum vt non secundum carnem viuamus. Aliud est in carne viuere, & aliud *secundum carnem* viuere. Sicut aliud est habere pecuniam, & viuere secundum pecuniam, hoc est, permittere, vt pecunia dominetur possessori.

Ideoquē iubemur carnem mortificare, in seruitutem redigere. Spiritu facta carnis mortificare, &c. Coloss. 3. v. 5. 1. Cor. 9. vers. 27. Rom. 8. v. 13. Qui sic viuunt, sciunt se saluandos.

II. Hinc patet, quam multi seipso decipiant, existimantes se in Christo esse, cum absint ab eo longissimè, 2. Tim. 3. v. 5. Tit. 1. v. 16. Facile autem seipsum poterit homo probare, an sit in numero saluandorum. Hinc id, probet seipsum, 1. Cor. 11. v. 28. Probate an sitis in fide, 2. Cor. 13. v. 5. & nemo decipiat seipsum *φλαυτη*, 2. Tim. 3. v. 5. singulis ergo diebus tale examen instituendum. Et si deprehendis, te die præterita ambulasse secundum carnem, & peccasse, ira, odio, blasphemia, ebrietate, &c. adeoq; non esse in Christo, cura sedulo vt redeas ad ipsam & extra ipsum non inueniaris.

F I N I S.

THEMA XLIII.

Rom. 8. v. 11.

Quod si Spiritus excitantis Iesum à mortuis habitas in vobis, is qui excitauit Christum ex mortuis, viuificabit

bit & mortalia corpora vestra, propter ipsius spiritum inhabitantem in vobis.

DISPOSITIO.

In hoc capite Paulus docet, necessarium esse, vt Spiritus sanctus habitet in homine Christiano, hanc addens rationem: Qui spiritum Christi non habet, non est eius. Post vero ostendit, quæ sint operationes Spiritus sancti in homine. Inter alias autem operationes non minima est, viuificatio non tantum spiritualis, qua homo in peccatis mortuus viuificatur ad bene agendum: Verum etiam viuificatio corporum mortalium in resurrectione beatorum.

De posteriori sonant verba Pauli prælecta, ex quibus docebimus, quomodo dicatur Spiritus sanctus inhabitare in hominibus, & in quibus habitare velit.

2. Quis ex illa in habitatione fructus redeat ad pios.

I. Pars.

Non rara est apud Apostolos illa, de Spiritus sancti in habitatione, doctrina: præsertim apud Paulum: non hoc tantum loco sed & v. 9. precedenti: & 1. Cor. 3. v. 16. 2. Tim. 1. v. 14. Jac. 4. v. 5.

Hoc autem habitare, nihil aliud est, quam si dicatur, Spiritum sanctum in homine potenter regnare, & operari bona.

Sicut eodem sensu etiam dicitur Christus habitare in cordibus nostris per fidem, Eph. 3. v. 17. sic verbum Christi in nobis habitare debet abundanter, Col. 3. v. 16.

Ita vicissim dicitur habitare peccatum in his, in quibus se exerit, & suas operationes habere cupit, Rom. 7. v. 17. 18. habitat in me peccatum. Sic etiam spiritus mali dicitur habitare in his, quorum corda occuparunt, Luc. 11. v. 26. Qui enim habitat in domo, ibi suum exercet dominium, & operatur pro suo arbitrio, tanquam in ea habitatione, quæ ipsius propria est.

Ita in cordibus hominum, tanquam in templis, habi-
tare

tate dicitur Spiritus sanctus, 1. Cor. 3. v. 16. & 6. v. 19. & 2. Cor. 6. v. 16.

Habitare autem vult in pijs, & qui templum id custodiunt mundum & purum seruant, 1. Cor. 3. v. 17. Est enim sanctus Spiritus. Ideoque dicitur perturbari turpiloquijs, &c. Eph. 4. v. 30. Et scortatione, 1. Cor. 6. v. 19.

Templa alioquin debent seruari munda. Ita & hęc. Explica latius.

Vfus huius loci erit is, vt demus operam, ne habitatio cordis nostri pateat Diabolo, Luc. 11. v. 24. quia ille postea ducit ab vna iniquitate ad aliam; sed Spiritui sancto. Nunquam enim habitatio vacua erit. Aut bonus aut malus spiritus inhabitabit. Recedente Spiritu sancto mox intrat malignus.

Pater exemplo Saulis, 1. Sam. 16. v. 14.

Rogandus itaq; Dominus pro gratiosa inhabitacione Spiritus sancti. Quia qui spiritum Christi non habet, non est eius, Rom. 8. v. 9.

II. Pars.

Dictum est Spiritum sanctum inhabitantem in homine, habere suas operationes in illo. Quid igitur in ipso operatur? aut quæ utilitas ex inhabitacione illa prouenit? Magna sane, imo maxima.

1. Et enim cum Spiritus sanctus sit, sancta in illo operatur. Fructus spiritus qui sunt, clare patet ex Gal. 5. v. 22. Hęc in homine operatur.

2. Quia spiritus precum dicitur, Zach. 12. v. 10. docet hominem orare. Imo is preces ita informat, vt Deo placeant, Rom. 8. v. 26.

3. Quia spiritus gratiæ, Zach. 12. v. 10. Certificat nos de remissione peccatorum, & adoptione nostra. De hoc egregie Paulus Rom. 8. v. 16 & 26. Itaque dicitur artha & pignus hæreditatis, Sumus enim illo obſignati, Eph. 1. v. 14. & 4. v. 30.

4. At præter hæc omnia, aliam quoque ex inhabitacione

neque plus ad
a iaber, hat
sensane, qui
cum mortali
pates sui.

Emphaticus

1. Dicitur

Christum ex

plissimus ref

2. Propriet

facti fuerim

3. Neque ver

uocabulo oia

ps & imp ijs

no v iusticia

theabuntur

4. Mort

legulans c

1. Cor. 5. v

le, in corrup

I. Dis c

qui sicut op

uisionis & r

erit; enim

semper conit

uch. vi. v.

minum, pñi

Neque erit

um Patris &

terrici deli

ius & semp

uoz & ma

dey in nob

II. Dereſi

pollant, prop

III. Paten

tionem ipsius ad nos redituram maximam vtilitatem Paulus habet, hanc scil. si in vobis habitat Spiritus sanctus, Deus sanè, qui Christum excitauit à mortuis, viuificabit etiam mortalia vestra corpora, propter inhabitationem spiritus sui.

Emphasin habent hæc Pauli verba.

1. Dicit: Deum nos resuscitaturum. Qui etiam Christum excitauerit ex mortuis. Cum alioquin non possumus resurgere, nisi Deo excitante.

2. Propterea resuscitaturum, quod templa Spiritus sancti fuerint corpora piorum.

3. Neq; vero tantū vocabulo resuscitationis vtitur, sed vocabulo *uiuificationis*. Nam resuscitatio communis erit pij & impij. Hi vero ad mortem æternam resurgent, & nou *uiuificabuntur* ad vitam beatam. Pij autem verè viuificabuntur, vt cum Deo perpetuo viuant.

4. *Mortalia vestra corpora*, inquit, viuificabit, quod singularis consolationis causa addit: eodem sensu, quo I. Cor. 15. v. 54. mortale dicitur resurrectorum immortalè, incorruptibile, &c.

I. DISCVS, Quam necessarius sit Spiritus sanctus, qui sicut opus creationis adiuit: ita etiam opus restorationis & resuscitationis cum patre & filio iuuabit: cum vtroq; enim eiusdem est essentia. Ideo cum Patre & Filio semper coniungitur, in Baptismo, Matth. 28 v. 19 & 2 Corinth. vlt. v. 13. Nec potest quisquam Jesum vocare Dominum, nisi ex Spiritu sancto, I. Cor. 12. v. 3.

Neq; existimandum, Spiritum S. esse famulum & seruum Patris & Filij, atq; longe inferiori loco habitum (vt hæretici delirarunt, & adhuc nonnulli sentiunt, quia Spiritus S. semper vltimo loco ponitur) sed eiusdem est potentia & maiestatis. Is igitur cum Patre & Filio iuocandus, vt in nobis habitet, & salutem nostram procuret.

II. De resurrectione & viuificatione pij certissimi esse possunt, propter inhabitantem Spiritum sanctum, &c.

III. Patienter feramus quod corpus mortale est & cor-

M m rumpi

rumpitur. Quia uiuificabitur & resurget *ἀφθαρτος*, 1. Cor. 15. Nec quicquam nocere poterit hæc *φθορά*, quam hic cogimur experiri. Sic enim peccatum vna corrumpi necesse est, &c.

FINIS.

THEMA XLIV.

Rom. 8. v. 14.

Quicumque spiritu Dei ducuntur, hi sunt filii Dei. Non enim accepistis spiritum seruitutis iterum ad timorem, sed accepistis spiritum adoptionis, per quem clamamus Abba pater. Idem spiritus testatur vna cum spiritu nostro, quod simus filii Dei. Quod si filii igitur & heredes. Heredes quidem Dei, cohæredes autem Christi. Si quidem cum illo patimur, vt vna cum illo glorificemur.

DISPOSITIO.

Non est inter omnes qui orare possunt, qui non velint audire, & haberi filius Dei. Omnes volunt orare: *Pater noster*. Atqui certissimum est, plurimos seipos decipere? Iudæis enim Christus negat patrem esse Deū. Ex patre Diabolo estis, Joh. 8. v. 44. Et metus est ne de multis aliis idem fuerit dicturus. Hoc sciens Paulus egregie hoc loco monet, ne quis seipsum decipiat, ne erret

Primo enim Romanos docet, quinam sunt filii Dei, vt ex contratio pateat, qui non sint.

Deinde maxima filiorum Dei priuilegia recenset.

I. Pars.

Verba Pauli ita se habent: Quicumque spiritu Dei aguntur, hi sunt filii Dei. Vbi notandum, duos esse, qui à nobis exigant debitum, alter est caro, alter spiritus, cui autem ex his

deobus o
pitiui?
scum Paulu
natur a sp
intrat, non
nos illos m
At mortu
Eterna mor
naat.

Sed quid f
est: tam po
opera carnis
man. 6. r. 1.
reficiat suar
prent. Gal
Vrs. Insi
modi instali
leon mort
tras sancti
enim is ad
finit peccar
non habet
stem, qui
sua opera c
iposest, &
Dei. Probet
in gratia Dei

Notandum
tem adulteri
hactum, &
tam simili l
cipiant, vsq
finit, ita D
egregios Spi
ritum non e
tali adhae